

Datum
2017-06-02

1 (19)

Självvärderingsdokument

Utbildning

Fristående kurs: Ledarskap under påfrestande förhållanden (GK, FK och PK Lupf)

Programansvarig/ämnesrådsordförande/annan

Stefan Annell, studierektor för den civila utbildningen inom Ledarskap under påfrestande förhållanden

Är utbildningen en uppdragsutbildning?

Nej

Självvärderingen ska skickas till foun@fhs.se senast den 24 maj.

Datum
2017-06-02

Gemensamma frågor för samtliga utbildningar

Inledning

Ledskapsavdelningen vid ISSL har huvudansvaret för HST utbildningen i Ledarskap under påfrestande förhållanden (Lupf). Utbildningen infördes hösten 2015 då den ersatte den tidigare utbildningen i Civil militära relationer. Från och med i år omfattar Lupf:en, utöver grundkurs (GK) och fortsättningskurs (FK), även en påbyggnadskurs (PK). I och med införandet av PK under ht17 kommer studenterna från våren 2018 att kunna ta ut en kandidatexamen med Lupf som huvudämne. I likhet med huvuddelen av högskolans utbildningar är Lupf en campusutbildning på helfart. Utbildningen är uppbyggd så att GK och PK ges samtidigt under hösterminen medan FK ges under vårterminen. Huvuddelen av studenterna läser utbildningen som fristående kurs men ett mindre antal studenter läser GK som breddningsämne inom ramen av kandidatprogrammet, på programmets tredje valbara termin.

1. Med söktrycket som analysverktyg

• Hur reflekterar ni kring söktrycket? Nivå/könsfördelning mm • Vilka eventuella åtgärder har vidtagits/planeras för att komma till rätta med eventuella svårigheter?

Söktryck till kurserna i Ledarskap under påfrestande förhållanden (Lupf) är högt, med en tydlig trend att söktrycket ökar (se Tabell 1). GK Lupf har det tredje högsta söktrycket av FHS:s fristående kurser (efter Underrättelseanalys - metoder och problem och Asymmetriska hot och terrorism), sett till både total antal sökande och antal förstahandssökande. Det vittnar om ett stort intresse för ämnet. Antalet förstahandssökande till GK Lupf har ökat från 66 ht16 till 94 ht17, en ökning på 42%. Den aktuella utökningen av antalet platser på GK Lupf, från 30 platser ht16 till 45 ht17, tycks därför välmotiverad. Noterbart är att ökningen av antalet platser på GK Lupf i förlängningen kan förväntas bidra till ett ökat söktryck till FK och PK Lupf, liksom till högre kvalité bland de studenter som antas till FK och PK, och därmed till högre genomströmning på dessa kurser.

Intresset för GK Lupf bland programstudenterna brukar också vara högt. Till ht15 hade 18 programstudenter GK Lupf som förstahandsval för sin tredje valbara termin och ht16 hade 20 programstudenter samma prioritering (brist på lärarresurser gjorde dock att endast 12 studenter kunde erbjudas plats på kursen), varav 11 slutligen registrerade sig. Till hösten 2017 var dock söktrycket från programstudenterna lägre, då endast sex hade GK Lupf som förstahandsval. Det är oklart vad som ligger bakom denna förändring. Det kan handla om tillfälliga variationer. En annan möjlighet är att det begränsade antalet platser (denna gång 16 st) bidragit till en osäkerhet som i sin tur bidragit till ett lägre söktryck. En möjlig åtgärd kan vara förbättrad information till programstudenterna om GK Lupf, exempelvis direkt från studierektor Lupf.

Datum
2017-06-02

Av Tabell 1 framgår könsfördelningen bland antagna och sökande, exklusive programstudenterna. Tabellen visar att det bland antagna och sökande finns en viss övervikt av kvinnor. Det är en övervikt i linje med en generell tendens inom högskolan, det vill säga att fler kvinnor visar intresse för högre studier än män. Övervikten är dock måttlig vilket indikerar att utbildningen attraherar både kvinnor och män. Då det finns en dominans av män bland studenterna på FHS, bidrar alltså Lupf:en till att minska denna dominans av män på högskolenivå. Det bör noteras att en viktig åtgärd för att fortsätta attrahera kvinnor är ett levande genusperspektiv genom utbildningen.

Tabell 1. Söktryck till GK, FK och PK Lupf ht15–ht17, exklusive programstudenter

		GK			FK			PK		
		Antagna ¹	Totalt	Prio 1	Antagna ¹	Totalt	Prio 1	Antagna ¹	Totalt	Prio 1
Ht15	To	30	379	68						
	K	19	214	38						
	M	11	165	30						
Vt16	To				16	54	29			
	K				9	29	14			
	M				7	25	15			
Ht16	To	36	426	66						
	K	21	235	37						
	M	15	191	29						
Vt17	To				18	62	32			
	K				10	38	21			
	M				8	24	11			
Ht17 ²	To	40	491	94				15	37	16

Not: ¹ Antagna anger antalet antagna vid urval 2 enligt UHR:s statistik (ej antal registrerade studenter). ² För ht17 baseras uppgifterna Totalt och Prio 1 på uppgifter erhållna från FUS medan antalet antagna avser antalet önskade registrerade studenter på GK och FK Lupf; To = Totalt antal sökande; M = Män; K = Kvinnor; Om ej annat angivet baseras uppgifter från UHR:s antagningsstatistik (170510): <http://statistik.uhr.se/>

Tabell 2. Ålderfördelningen bland antagna till GK och FK Lupf ht15–vt17, exklusive programstudenter, frekvenser och relativa frekvenser per termin och kurs

Termin	Kurs	Ålder			Totalt
		≤ 24 år	25 - 34 år	≤ 35 år	
Ht15	GK Lupf	13 (43%)	12 (40%)	5 (17%)	30 (100%)
Vt16	FK Lupf	4 (25%)	10 (63%)	2 (12%)	16 (100%)
Ht16	GK Lupf	16 (44%)	15 (42%)	5 (14%)	36 (100%)
Vt17	FK Lupf	6 (33%)	8 (45%)	4 (22%)	18 (100%)

Not: Relativa frekvenser anger avrundade värden som summerar till 100% per rad

Datum
2017-06-02

Av Tabell 2 framgår ålderfördelningen bland antagna studenter, exklusive programstudenterna. Den typiska studenten på Lupf:en är lite äldre, mellan 25 och 34 år. En inte obetydlig andel av studenterna är också 35 år eller äldre (mellan 12-22%). Noterbart är även att andelen studenter som är 25 år eller äldre tenderar att öka på FK jämfört med GK.

Vid analyser av söktrycket bör det beaktas att kurserna inom Lupf i sin nuvarande form är förhållandevis nya, där den första GK gavs ht15 och den första FK gavs vt16. Det betyder att Lupf-kurserna fortfarande är i ett uppbyggnadsskede. För antagningen innebär det att det ännu endast finns en begränsad pool av individer som är behöriga att söka till FK (krav genomförd GK) och PK Lupf (genomförs för första gången ht17; krav genomförd FK).

2. Med genomströmning som analysverktyg

- Hur reflekterar ni kring utbildningens genomströmning? Nivå/könsfördelning mm
- Finns det några moment som utmärker sig såväl positivt som negativt?
- Görs en systematisk uppföljning av genomströmningen på kursmoment-, grupp- respektive individnivå som grund för kursutveckling och stödåtgärder?
- Förekommer stora avhopp och görs någon analys av dem samt vidtas åtgärder för att minska avhoppet?
- Har ni vidtagit åtgärder för att påverka/förbättra genomströmningen? Beskriv dessa

I Tabell 3 redovisas genomströmning för GK och FK Lupf från ht15 fram innevarande termin, vt17. Beträffande FK Lupf vt17 bör det noteras att vissa uppgifter i Tabell 3 saknas då betyg från den sista delkursen ännu inte rapporterats.

Vid en jämförelse mellan Tabell 3 och Tabell 1 framgår det att antalet registrerade studenter är något lägre än antalet antagna studenter. Detta är inget ovanligt på högskoleutbildningar och kan primärt antas handla om att sökande fått andra planer efter antagningsbeskedet, exempelvis att de fått arbete eller antagits till någon annan utbildning utanför FHS som de hellre velat gå.

Ser vi enbart till Tabell 3 framgår det att det finns tydliga skillnader i genomströmningen mellan olika studentgrupper (fristående och program), år och delkurser. Jämförs studentgrupperna är det tydligt att programstudenterna har betydligt bättre genomströmning på GK Lupf (100%!) jämfört med fristående studenterna, och att de i högre utsträckning uppnår betyget VG. Troliga förklaringar till dessa skillnader är att dessa studenter är mer motiverade, har större vana vid högre studier och att de har bättre studiemässiga förutsättningar (jfr högre konkurrens och antagningskrav till programmet). Ser vi enbart till genomströmningen bland studenterna som läser fristående kurs kan vi konstatera att genomströmningen på GK Lupf sjunkit från 68% av de registrerade studenterna ht15 till 56% ht16. Vidare att motsvarande genomströmningen på FK Lupf vt16 endast var 27%. Jämförbara värden på kursnivå för vt17 finns ännu inte

Datum
2017-06-02

att tillgå, men ser man till resultaten på delkurserna ser genomströmningen ut att bli högre vt17 än vt16. Beaktar vi slutligen genomströmningen totalt för GK Lupf, med både fristående- och programstudenter, var genomströmningen för ht15 79% och för ht16 67%.

Tabell 3. Genomströmningen per delkurs och för hela kurser, på GK Lupf ht15 och vt16 (uppdelat på studenter som läst fristående kurs respektive program) och på FK Lupf vt16 och vt17.

Kurs Termin	Registrerade studenter		Genomströmning per delkurs								Genomströmning per kurs			
			Dk 1 - TP		Dk 2 - LG		Dk 3 - MK		Dk 4 - CK		F	P		
<i>GK Lupf</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	<i>F</i>	<i>P</i>	<i>F</i>	<i>P</i>		
ht15	25	13	<i>Totalt</i>	20	13	21	13	19	13	19	13	<i>Med slutbetyg</i>	17 (3 VG)	13 (6 VG)
			<i>VG</i>	-	4	14	10	5	6	8	8	<i>Utan slutbetyg</i>	6	-
			<i>G</i>	20	9	7	3	14	7	11	5	<i>Utan resultat</i>	2	-
ht16	32	11	<i>Totalt</i>	30	11	20	11	24	11	25	11	<i>Med slutbetyg</i>	18 (7 VG)	11 (6 VG)
			<i>VG</i>	22	11	8	7	9	6	5	3	<i>Utan slutbetyg</i>	13	-
			<i>G</i>	8	-	12	4	15	5	17	8	<i>Utan resultat</i>	1	-
<i>FK Lupf</i>			Dk 1 - K		Dk 2 - E		Dk 3 - VM		Dk 4 - SA					
vt16	15		<i>Totalt</i>	7		10		9		5		<i>Med slutbetyg</i>	4	
			<i>VG</i>	2		2		3		3		<i>Utan slutbetyg</i>	10	
			<i>G</i>	5		8		6		2		<i>Utan resultat</i>	1	
vt17	14		<i>Totalt</i>	11		11		9 ¹		10 ¹		<i>Med slutbetyg</i>	-	
			<i>VG</i>	5		3		5 ¹		Betyg ännu ej		<i>Utan slutbetyg</i>	13	
			<i>G</i>	6		8		4 ¹		rapport- erat		<i>Utan resultat</i>	1	

Not: Förkortningar för delkurserna på GK Lupf: TP = Teori och praktik; LG = Ledarskapsteoretiska grunder; MK = Militära kontext; CK = Civila kontext. Förkortningar för delkurserna på FK Lupf: K = Kultur; E = Etik; VM = Vetenskapsteori och metod; SA =Självständigt arbete. F = Fristående kurs, P = programstudenter. ¹ Uppgifter från delkursansvarig efter ordinarie examenstillfälle. Om annat ej angivits baseras tabellen på uppgifter från Ladok 170511, vilket erhållits med bistånd från FUS.

Skiftas fokus från kursnivå till delkurserna kan skillnader i genomströmningen observeras mellan år och mellan delkurser, liksom vad gäller andelen VG. Av de 25 registrerade fristående studenterna på GK Lupf ht15 fick exempelvis ingen (0%) VG på dk 1 men hela 14 (56%) på dk 2, medan ett omvänt förhållande kan observeras för ht16, då 22 (73%) av 30 registrerade studenter fick VG på dk1 och 8 (27%) på dk 2. Dessa fluktuationer kan till del tänkas förklaras av tillfälligheter men mer troligt indikerar de brister i utbildningen, det vill säga att det inom Lupf inte etablerats en rimlig, samstämmig och progredierande svårighetsnivå vad avser examinationsuppgifterna inom utbildningen. Här pekar alltså analysen på ett tydligt utvecklingsbehov!

Datum
2017-06-02

Av samtliga delkurser inom Lupf:en har FK Lupf vt16 dk 4 *Självständigt arbete* lägst genomstämning, endast 5 (33%) av de registrerade studenterna godkändes på kursen. En tänkbar förklaring kan vara att studenter läst kursen av intresse för ämnet men utan intresse för uppsatsarbete och att utbildningen inte i tillräckligt hög grad förberett och motiverat dem för uppsatsarbete. Åtgärder har vidtagits för att förbereda och motivera studenterna bättre för uppsatsarbete. Vidare har det ordnats med rörliga arbetsplatser i på Ledskapsavdelningen för personalen i Karlstad vilket skapar bättre förutsättningar för kontakt med studenterna.

Vad gäller enskilda delkurser bör särskild vikt läggas vid dk 1 på GK Lupf eftersom den utgör en introduktion till ämnet och till utbildningen. Kursen anger därmed en norm för vad som förväntas av studenterna samtidigt som delkursen har en viktig formande funktion vad gäller den förväntade studieaktivitet för resten av delkurserna, inte minst för studenter utan tidigare högskoleerfarenhet.

De slags frågor som adresserats ovan är till sin natur mångbottnade. För att på ett tillfredställande sätt kunna hantera frågor av detta slag finns behov av genomgripande diskussioner inom lärarlaget. Det är därför mycket glädjande att lärarlaget på Lupf:en, med hjälp av pedagogiska utvecklingsmedel, i år kommer att genomföra ett planeringinternat i mitten av augusti. Ett viktigt delmål för internatet kommer att vara att förtydliga målen för utbildningen från övergripande nivå för hela Lupf:en, till kursnivå (t.ex. FK Lupf) ner till enskilda delkurser. Vidare att öka synkroniseringen mellan delkurserna så att de tillsammans i högre utsträckning bildar en sammanhållen helhet, inte minst genom att ensa budskapen till studenterna. Förhoppningsvis blir därmed internatet en viktig grundplattform för det fortsatta utvecklingsarbetet inom Lupf:en. Andra kompletterande åtgärder kommer sedan att vidtas för att ytterligare förbättra situationen.

När förklaringar till den bristande genomströmningen inom Lupf:en tas upp är det också viktigt att beakta det finns faktorer som inte lika direkt har att göra med själva utbildningen men som ändå kan påverka genomströmningen. En majoritet av studenterna är över 24 år, vilket innebär att de i högre uträkning än yngre studenter kan tänkas förvärvsarbeta parallellt med studierna, ha familj eller andra åtaganden. Det kan vara en förklaring till studenterna på Lupf:en överlag (enligt kursutvärderingar) uppger att de inte lägger mer än ca 30 timmar per vecka på sina studier (mot förväntade 40), även om en del av dem lägger mindre tid och andra mer. På sikt, när utbildningen hunnit bli mer etablerad, kan en tänkbar lösning för att bättre möta dessa studenters behov, vara ge någon av kurserna inom ämnet på halvfart och med flera distansinslag. Det är dock inte givet att detta kommer att leda till högre genomströmning i form av tagna poäng då äldre studenter många gånger kan ha lägre motivation för att ta poäng medan de i högre utsträckning är intresserade av att lära sig mer om ämnet. Denna aspekt bör beaktas inför en sådan framtida satsning.

Datum
2017-06-02

3. Arbetsmarknadsanknytning

- Vilka yrkesförberedande inslag finns i utbildningen t.ex. studiebesök, gästföreläsare, och examination? Omfattning av yrkesförberedande inslag? Hur kvalitetssäkras dessa moment? Beskriv och ge exempel
- Hur uppfattar studenterna utbildningens användbarhet för arbetsmarknad?

De finns i Sverige ett stort antal akademiska utbildningar i ledarskap vid olika lärosäten med olika inriktningar. Det vittnar om en stor generell efterfrågan på utbildning inom ledarskap. Omfattningen, nivå och studietempo varierar vilket återspeglar att man vänder sig till olika målgrupper. Inriktningen mot ledarskap under påfrestande förhållanden är unik för FHS. Det är en inriktning med stor civil efterfrågan, vilket indikeras av ett högt söktryck till GK och FK Lupf och många mailförfrågningar. En framtida möjlighet är att delar av utbildningen eller hela skulle kunna erbjudas som uppdragsutbildning med civila beställare (kommunala och statliga aktörer).

Lupf är en utbildning med ett akademiskt fokus på ledarskap, vilket skiljer den från ledarutvecklingsprogram som har fokus på att utveckla individer som ledare. Samtidigt ska utbildningen ha ett tydligt verksamhetsfokus, vilket betyder att utbildningen både ska förbereda för studier på avancerad nivå och för arbete utanför högskolan.

Det försämrade säkerhetsläget i Sverige och i omvärlden ställer ökade krav på flexibilitet och snabb anpassningsförmåga inom stora delar av samhället. Det gäller krisberedskapsmyndigheter likväl som många andra organisationer. Denna utveckling kan antas bidra ett ökat behov av gott ledarskap under olika former av press och till ett ökat intresse för ämnet Ledarskap under påfrestande förhållanden.

Lupf:en lämpar sig särskilt väl för individer som siktar på eller redan arbetar inom krisberedskapsmyndigheter. Den ger exempelvis en bra grund för personer som i sin roll ger stöd till chefer och som på sikt själva kommer att gå in i olika ledarroller. Utbildningen har även hög grad av relevans för motsvarande roller inom andra sektorer.

Kurserna innehåller idag relativt få direkt yrkesförberedande inslag. Det som finns är främst ett antal gästföreläsare, där flera av dessa bidrar med egna yrkeserfarenheter av att leda under påfrestande förhållanden. Vidare tränas akademiska färdigheter och förmågor under utbildningen, exempelvis skrivande och analysförmåga, som till stor del är generiska och alltså kan antas ha stor betydelse i många potentiella arbeten utanför högskolan.

Det vore av flera skäl önskvärt med fler yrkesförberedande inslag på Lupf:en. Ur ett pedagogiskt perspektiv skulle sådana inslag bidra till att fördjupa studenternas förståelse för ledarskapsämnet och betydelsen av ledarskap i olika sammanhang. Vidare kan sådana inslag bidra till att marknadsföra studenterna, vilket i sin tur bidrar till att göra studenterna och deras kompetens mer attraktiva på arbetsmarknaden. Det kan exempelvis handla om studiebesök och övningar tillsammans

Datum
2017-06-02

med organisationer som kan vara potentiella framtida arbetsgivare. Samtidigt kan sådana inslag bidra till att marknadsföra FHS, vilket bland annat kan gynna möjligheter till utvecklande samarbeten och ge viktig feedback på hur utbildningen kan förbättras.

Det saknas ännu återkoppling från före detta studenter på Lupf:en som lämnat FHS och gått vidare till yrkeslivet, vilket hänger samman med att utbildningen är så pass ny. Vidare bör det noteras att det idag saknas medel för att genomföra systematiska uppföljningar riktade mot före detta studenter. FHS allumnverksamhet bör dock kunna vara en viktig resurs för sådan återkoppling.

4. Studenterna och studentinflytande

- Hur ser studentgruppen ut och hur fungerar den?
- Hur har studenterna varit delaktiga/haft inflytande på utbildningen?
- På vilket sätt har studentinflytandet inom utbildningen varit tillfredsställande?
- Hur tillvaratas och återkopplas resultat från kursvärderingar och/eller programvärderingar? Finns någon systematik?
- Hur ges studenterna återkoppling på sina prestationer?
- Hur väl har utbildningen motsvarat studenternas förväntningar?

Huvuddelen av studenterna på Lupf:en är som tidigare nämnts något äldre, i spannet 25-34 år. Det innebär att studenterna kan ha mycket skiftande bakgrund. En del har redan omfattande vana från högre studier andra ingen alls. En del har flera års yrkeserfarenhet medan andra främst har erfarenhet av ferie- och extraarbete. En förhållandevis stor grupp studenter utgörs också av personer som är 24 år eller yngre, där flera har begränsad erfarenhet av eftergymnasiala studier och begränsad arbetslivserfarenhet. En annan grupp av studenter utgörs av äldre studenter, 35 år och äldre, med typiskt sett flera års yrkesverksamhet. En viktig subgrupp på GK Lupf utgörs av programstudenterna, vilka typiskt sett är ambitiösa, målinriktade och har vana vid den akademiska miljön.

Det är en övervikt av kvinnor bland studenterna på Lupf:en. Förhållandet är i snitt inom intervallet mer än 40% män och färre än 60% kvinnor. Könsfördelningen kan därför betraktas som någorlunda jämn. Liksom på FHS i övrigt kan flertalet studenter antas ha svensk bakgrund (dvs. de är födda i Sverige eller har två utrikes födda föräldrar; jfr SCB, MIS 2002:3).

Arbetet med instuderingsuppgifter i grupp används frekvent på utbildningen för att främja studenternas lärande. Denna arbetsform stärker också sammanhållningen i studentgruppen, vilket märks tydligt på FK Lupf.

Studenternas motivation för studier har samband med deras förväntningar på utbildningen. Motsvarar utbildningen inte förväntningarna kan det bidra till försämrad motivation bland studenterna, vilket i sin tur kan bidra till bland annat lägre genomströmning. Ur ett långsiktigt perspektiv är det därför angeläget att studenterna ges möjlighet att skapa sig realistiska förväntningar på utbildningen. Förväntningar på utbildningen är inte statiska utan formas i en ständig process.

Datum
2017-06-02

Det är därför viktigt att kontinuerligt bidra till att studenterna får realistiska förväntningar på utbildningen. Det kan göras på flera sätt, genom allt från åtgärder före utbildningen så som beskrivningar i kurskatalog och kursplaner, till löpande åtgärder under utbildningen. Generellt är det viktigt med tydlighet, kongruens och att kunna visa på en röd tråd genom utbildningen (jfr constructive alignment). Vidare är det hela tiden viktigt att ta hänsyn studenternas befintliga förväntningar.

Det är en heterogen studentgrupp på Lupf:en. Det är därför naturligt att studenterna har olika förväntningar på bland annat utbildningsinnehåll, krav och den egna arbetsinsatsen. Detta något som också återspeglas i kursutvärderingar. Divergensen i förväntningar utgör en utmaning för Lupf:en. Det lyfter fram betydelsen introduktionskursen på GK Lupf då den kursen tar ombord studenterna till ämnet och utbildningen. En av delkursens primära funktion är därför att bidra till att studenterna får realistiska förväntningar på utbildningen. För kommande delkurser handlar det sedan om att knyta an till och bygga vidare på det som förmedlats under introduktionskursen. För att stärka denna funktion är det angeläget att förtydliga mål och processer inom Lupf:en och att stärka samordningen mellan utbildningens olika delar.

Det finns flera utmaningar för Lupf:en som på olika sätt berör förutsättningarna att ge studenterna positiva och realistiska förväntningar på utbildningen. Ledarskap är till sin natur ett tillämpat ämne i den mening att det handlar om något som vi människor gör. En utmaning är därför att tydligare förmedla att akademiska studier inom ämnet inte bara handlar om att förvärva teoretiska kunskaper (teorier) utan också om förståelse för kunskapen inom ämnet. Samtidigt finns en annan utmaning i att se till utbildningen har en tydlig verksamhetskoppling. Det vore därför önskvärt med fler tillämpade inslag som kan bidra till ökad motivation och fördjupad förståelse bland studenterna. En tredje utmaning handlar om att hjälpa studenter att bättre förstå vad som förväntas av dem som högskolestudenter i form av eget ansvarstagande och självständighet, detta utan att nivån blir allt för grundläggande för studenter med mer omfattande akademisk erfarenhet. Ledarskap är ett tvärvetenskapligt ämne vilket riskerar att bidra till att studenterna lämnas med ämnesmässiga konflikter. En fjärde utmaning ligger därför i att tydligare kunna visa hur olika ämnens perspektiv (t.ex. från psykologi och sociologi) kompletterar och berikar varandra inom ledskapsämnet. Bland de kvalitéter vid FHS som ofta lyfts fram, inte minst mot potentiella studenter, är den unika närheten mellan studenter och lärare som erbjuds vid en liten högskola. Här finns en utmaning i hur denna närhet också ska kunna omfatta studenterna på Lupf:en när huvuddelen av lärarna arbetar i Karlstad.

De huvudsakliga formerna för studentinflytande på Lupf:en är skriftliga kursutvärderingar och studentrepresentation i ÅR. I likhet med vad som brukar vara fallet inom högskoleutbildningar är svarsfrekvensen för de skriftliga kursutvärderingarna som regel låg (under 50%). Kursutvärderingarna ger därmed ett begränsat värde. Även om svarsfrekvensen på kursutvärderingarna är låg måste det dock betonas att alla inlämnade synpunkter från studenterna är värdefulla och att de beaktas i det långsiktiga utvecklingsarbetet med utbildningen.

Datum
2017-06-02

För Lupf:en saknas det ännu formella rutiner för omhändertagandet av inkomna kursutvärderingar. Praxis är dock att både delkursansvarig och studierektor läser och reflekterar över de synpunkter som framkommit och att de vid behov diskuterar behovet av eventuella åtgärder. Vid behov tas frågor som aktualiserats genom kursutvärderingar även upp på lärarlagsmötet. Ambitionen är att införa en mer systematisk modell, exempelvis där delkursansvarig ansvarar för att göra en kort skriftlig sammanställning med resultaten, en analys samt förslag på åtgärder. Sammanställningen kan sedan presenteras för lärarlagsmötet och därefter utgöra en viktig dokumentation från kursen som kan utgöra underlag inför planeringen av kommande kurser. Brist på tid och en splittrad arbetssituation utgör de största hindren för införandet av en sådan modell.

Återkoppling är en viktig aspekt för att höja studenternas motivation att lämna in skriftliga kursutvärderingar. En möjlighet kan här vara att kursansvariga efter avslutad kurs får tid på den efterföljande kursen för att kort återkoppla på de inlämnade kursutvärderingarna.

Ett komplement till traditionella kursutvärderingar kan vara att införa någon form av öppna möten. Exempelvis skulle man kunna ha något i stil med terminsvisa *Fika med studierektor*, där studenterna bjuds in till ett samtal om utbildningen någon gång i mitten på varje termin. Ett sådant komplement skulle kunna upplevas som mer involverande och göra det lättare för studenter att lämna synpunkter. Ett sådant tillfälle kan också användas för att ge återkoppling på de skriftliga kursutvärderingarna och därmed bidra till att öka studenternas motivation att lämna sina synpunkter i kursutvärderingar.

Studentrepresentationen i ÄR är viktig då den erbjuder ytterligare en möjlighet att ta emot synpunkter från studenterna på utbildningen. Den ger också möjligheter att få studenternas synpunkter på andra ämnes relaterade frågor som behandlas i ÄR.

5. Lärarna

- Hur stor andel av utbildningen utgörs av lärarledd undervisningstid?
- Hur säkerställer ni att lärarna har relevant kompetens?
- På vilket sätt har studenterna tillgång till de läranderesurser samt det stöd som behövs för att ge förutsättningar för att framgångsrikt kunna genomföra sina studier?

En studierektor (fr. 1 april 2017, tidigare benämnd övergripande kursansvarig) tillhörande Ledskapsavdelningen i Stockholm ansvarar för att samordna och leda den civila högskoleutbildningen inom ämnet Ledarskap under påfrestande förhållanden. Delkursansvariga och undervisande lärare på Lupf:en kommer däremot huvudsakligen från Ledskapscentrum i Karlstad.

Delkursansvariga och lärare på Lupf:en har som regel forskningsmässig anknytning till ämnet eller flerårig praktisk erfarenhet av ledarskap eller ledarutveckling. Den ämnesmässiga bakgrunden bland de akademiska lärarna är

Datum
2017-06-02

bred med bland annat sociologi och arbetsvetenskap och statsvetenskap. Flertalet lärare har dock en bakgrund inom psykologi. De flesta akademiska lärarna är disputerade och har högskolpedagogisk kompetens i form av Hped 1 och i vissa fall även Hped 2 (se Tabell 4). Dessa förhållanden utgör en form av garanti för lärarnas kompetens på utbildningen.

Tabell 4. Förteckning över lärarlaget Lupf vt17

Namn	Grad	Anställning	Ämne	H-ped	Ort	Kursansvar m.m.
<i>Del kursansvariga</i>						
1. Aida Alvinus	Docent	Lektor	Sociologi	1, 2 & 3	Ksd	GK dk 1 och PK dk 3, examinator
2. Stefan Annell	Fil.dr	Adjunkt	Psykologi	1	Sthlm	FK dk 2 och PK dk2, (fr vt18 FK dk 3), studierektor, examinator
3. Andreas Bencker	Fil.mag	Adjunkt	Psykologi	1	Ksd	GK dk 2
4. Maria Fors Brandebo	Fil.dr	Adjunkt	Psykologi	1 & 2	Ksd	FK dk 4
5. Susanne Hede	Doktorand	Adjunkt	Psykologi	1	Ksd	GK dk 3, examinator
6. Jennifer Hobbins	Fil.dr	Adjunkt	Arbetsvetenskap	1	Ksd	FK dk 1, examinator
7. Claes Wallenius	Fil.dr	Lektor	Psykologi	1 & 2	Ksd	PK dk1, examinator
8. Lars Wetterskog	Kapten	Lärare		1 & 2	Sthlm	GK dk 4
<i>Övriga lärare¹</i>						
9. Anna-Karin Berglund	Master	Adjunkt	Psykologi	-	Ksd	
10. Torbjörn Engelkes	Doktorand Öv.lt.	Lärare	Psykologi	-	Sthlm	
11. Peder Hyllengren	Fil.mag	Adjunkt	Psykologi	1 & 2	Ksd	
12. Magna Robertsson	Doktorand	Adjunkt	Statsvetenskap	1 & 2	Sthlm	Tar 1/9 över FK dk 2 och studierektorsskap från Stefan Annell då han påbörjar postdok

Not: ¹Förteckningen över övriga lärare är inte komplett, utan omfattar ett urval av lärare som har eller kommer att ha återkommande undervisning på Lupf:en.

Det är en utmaning för Lupf:en är antalet tillgängliga lärare inom ledarskapsämnet vid FHS är begränsat. Efterfrågan på berörd personal i andra sammanhang (t.ex. OP eller forskning) än Lupf:en gör det angeläget att bygga strukturer så att lärare i hög utsträckning kan ersätta varandra. En annan utmaning för Lupf:en är att erfarenheten av att bedriva längre sammanhållen utbildningen (i kontrast till avgränsade delar eller kortare kurser) är förhållandevis begränsad inom lärarlaget. Jämfört med det vid ISSL och FHS väletablerade ämnet Statsvetenskap är det också tydligt att andelen professorer och docenter som aktivt deltar i utbildningen är klart lägre inom Lupf:en. I kombination med att utbildningen är ny, bidrar dessa förhållanden till att många av lärarna har ett större behov av tid för förberedelser och efterarbete än de får ersättning för. Det riskerar att bidra till hög arbetsbelastning eller till att kvaliteten på utbildningen blir lidande.

Den geografiska uppdelningen (Stockholm/Karlstad) och den nuvarande avdelningsmässiga uppdelningen (Ledarskapavdelningen/Ledarskapscentrum) inom ISSL medför särskilda utmaningar vad gäller samordning och utveckling av utbildningen. Med tanke på att Lupf:en befinner sig i ett uppbyggnadsskede, där flera grundläggande frågor ännu är otillräckligt bearbetade, utgör det en särskilt utmaning för ämnet.

Liksom övriga studenter vid FHS har studenterna på Lupf:en tillgång till Anna Lindh bibliotekets resurser. Likaså kan studenter med särskilda behov efter

Datum
2017-06-02

handläggning av FHS:s studievägledare Desirée Hervard få olika former av individuellt stöd, så som förlängd examinationstid, tillgång till inläst material och en mentor.

Noterbart är att Lupf:en inte tillförs några extra medel för att täcka de extra kostnader som är förknippade med att samordna och bemanna kursen med personal från Karlstad (dvs. tid, resor, övernattning m.m.). Sammantaget bidrar detta till de redan knappa resurserna för utbildningen blir än knappare. En konsekvens är att pengarna inte räcker till mer än i snitt är 4-6 timmar lärarled undervisning per vecka, vilket är något lite jämfört med FHS riktlinjer om minst sex timmars lärarled undervisning per vecka. En annan konsekvens är att feedbacken till studenterna riskerar att bli allt för begränsad. Ur Lupf:ens perspektiv vore det därför önskvärt om ledarskapämnets uppdelning på två geografiskt skilda avdelningar i högre utsträckning blev en högskolegemensam angelägenhet istället för en i första hand en ämnesmässig fråga. Exempelvis skulle de extra kostnader som uppdelningen för med sig kunna få belasta den högskolövergripande overheaden.

6. Pedagogik

- Hur stor andel av lärarna har genomgått pedagogisk kompetensutveckling? Könsfördelning och beskrivning av gruppen. Råder det balans/Obalans? kommentera
- Hur tillgodoses lärarnas möjlighet till pedagogisk kompetensutveckling?
- Vilka olika pedagogiska metoder används i utbildningen?
- Hur tillgodoses studenters olika behov?
- Beskriv det stöd som finns (t.ex. tekniska och personella resurser etc.) för att kunna säkerställa lärarnas pedagogiska kompetensutveckling?

Det har av Tabell 4 redan framgått att huvudelen av FHS egna lärare inom ledarskapsämnet har högskolepedagogisk utbildning. Könsfördelningen bland lärarna med högskolepedagogisk utbildning och de som saknar sådan utbildning är jämn.

De externa gästföreläsarna, som främst förkommer på GK och FK Lupf, har däremot mer sällan sådan kompetens. Det visar att problemet för Lupf:en inte är brist på lärare med högskolepedagogisk utbildning, det är bristen på akademiska lärare inom ämnet. Den bristen är särskilt stor i Stockholm, vilket i sin tur hänger samman att det där saknas en etablerad forskningsmiljö inom ämnet. För att bidra till en god pedagogisk högskolemiljö är det nödvändigt att verksamheten står på två ben, utbildning och forskning. Ska Stockholm fungera som ett nav för Lupf:en är det alltså prioriterat att bygga upp en sådan miljö i Stockholm.

Lärare på Lupf:en har möjlighet att delvis på arbetstid läsa högskolepedagogiska utbildningar (Hped 1 och 2). Vidare finns möjlighet till stöd från Anna Lindh biblioteket när det gäller IT-stöd i undervisningen. Om ambitionen är att få till varaktiga förändringar av pedagogiken inom utbildningen förfaller dock detta som en otillräcklig insats. Detta eftersom individer har en stark tendens att återgå till

Datum
2017-06-02

tidigare beteenden, i synnerhet under press. För att kunna utveckla pedagogiken inom utbildningen, och få ut mer av de investeringar som redan satsas på högskolepedagogisk utbildning, skulle det därför vara värdefullt med någon form av kompletterande insatser som ger möjlighet till löpande pedagogisk reflektion och diskussionen inom ämnet. Ett sådant forum saknas idag för lärarna på Lupf:en (de månatliga videobaserade lärarlagsmöten som införts under året räcker endast för att hantera mer administrativa frågor) men skulle vara mycket värdefullt, inte minst då utbildningen är ny och fortfarande befinner sig i en utvecklingsfas.

Någon form av återkommande pedagogiskt seminarium skulle kunna vara en möjlighet att möta detta behov av pedagogisk reflektion. Ett sådant forum skulle kunna vara den naturliga platsen för diskussion av en rad pedagogiska frågor: utformning av kursplaner, olika former av rättsäker examination, olika former av seminarier, progression mellan kurser, strimmor, utformning av tillämplade övningar, utformning av feedback till studenterna, användning av LMS, uppsatshandledning m.m. Ett sådant forum skulle därmed kunna vara en viktig motor för det pedagogiska utvecklingsarbetet inom utbildningen.

Inom ramen av Lupf:ens anslag finns det dock inga resurser för att kunna genomföra sådana pedagogiska seminarier. Stöd från central nivå inom FHS är därför en nödvändighet om sådana planer ska kunna realiseras. Noterbart är att sådana seminarier också skulle kunna bidra till att brygga samman FHS två avdelningar inom ledarskapsämnet, Ledarskapsavdelningen i Stockholm och Ledarskapscentrum i Karlstad.

Undervisningen på Lupf:en bygger främst på föreläsningar och seminarier. Medan föreläsningarna främst har fokus på att förmedla kunskaper syftar seminarier till att fördjupa studenternas kunskaper och träna olika färdigheter så som analys, framställning och diskussion.

För att stärka verksamhetskopplingen deltar ett antal externa gästföreläsare på utbildningen, ofta med egen erfarenhet av ledarskap under påfrestande förhållanden. Dessa gästföreläsare är ett mycket uppskattat inslag av studenterna. Litteraturkopplingen på gästföreläsningarna är dock ofta svagare, vilket gör det viktigt att hjälpa studenterna att relatera det presenterade stoffet från föreläsningarna till kurslitteraturen.

För att foga samman studentgruppen och bidra till ett reflekterande inlärnings klimat på utbildningen används ofta en modell med studiegrupper som inför seminarier får till uppgift att tillsammans ska lösa olika uppgifter. För att skapa en stimulerande pedagogisk miljö finns även en strävan att variera upplägget mellan delkurser. En nackdel med ett varierat upplägg är dock att det kan försämra yrkesverksamma studenters möjligheter att följa undervisningen.

Datum
2017-06-02

7. Forskningsanknytning

- Hur stor andel av lärarna är disputerade/odisputerade
- Ge exempel på hur ni knyter an till den senaste/mest relevanta forskningen i utbildningen.
- På vilket sätt (t.ex. progression) utvecklas studenternas förmåga att ta till sig relevant forskning?

Andelen undervisning med disputerade lärare på Lupf:en har inte beräknats då sammanställningen skulle kräva tid som inte finns tillgänglig för uppgiften. Andelen disputerade av delkursansvariga är dock lättare att beräkna. Av sammanlagt åtta delkursansvariga lärare vt17 är fem disputerade (62,5%). Under hösten 2017 förväntas en av de nuvarande delkursansvariga disputeras (Susanne Hede) liksom även en av de blivande delkursansvariga (Magna Robertsson). Det betyder att andelen disputerade lärare och kursansvariga förväntas öka under läsåret 17-18.

Den aktuella forskningsfronten inom ledarskapsämnet är bred. Inom Lupf:en speglas fronten bland annat genom att den egna forskningen vid FHS berörs inom utbildningen, exempelvis behandlas destruktivt ledarskap, professionsetik, krishantering, lojalitet och genus. Vidare finns en delkurs på PK Lupf, *Aktuell ledarskapsforskning*, som specifikt syftar till att fördjupa studenternas kunskaper om aktuell ledarskapsforskning, med särskild inriktning på internationell forskning som berör inriktningen ledarskap under påfrestande förhållanden. Annan relevant forskning tas upp också upp inom de olika delkurserna på Lupf:en.

Under GK Lupf introduceras studenterna till ämnet Ledarskaps under påfrestande förhållanden. På kursen används främst läroböcker på Svenska. Enstaka artiklar liksom litteratur på engelska introduceras dock tidigt. Kursen har fokus på att studenterna ska kunna redogöra för olika teoretiska perspektiv och börja diskutera dem. Under kursen tränas studenterna också i grunderna för vetenskapligt skrivande (t.ex. referenshantering) liksom i muntlig framställning. Inom ledarskapsämnet får studenterna lära sig att använda referenshanteringsystemet APA, vilket är det dominerande och mest utvecklade systemet inom beteendevetenskaplig forskning.

På de inledande ämneskurserna på FK Lupf förskjuts fokus mot forskningsinriktad litteratur samtidigt som andelen engelsk litteratur ökar. För att underlätta studenternas lärande används dock huvudsakligen svensk litteratur på metodkursen. På metodkursen fördjupas studenternas kunskaper om olika vetenskapliga metoder, vilket bland annat ökar deras möjligheter att kritiskt värdera och förhålla till forskning. Den avslutande uppsatskursen bidrar till ge studenterna egna erfarenheter av att producera kunskap och bidrar till att fördjupa deras förståelse för forskning.

Den avslutande påbyggnadskursen har en tydlig forskningsinriktning, där grunden för uppsatsarbetet läggs redan under den första delkursen. Ämneslitteraturen är på

Datum
2017-06-02

denna kurs huvudsakligen baserad på engelskspråkiga artiklar. På metodkursen fördjupas studenternas kunskaper inom kvalitativ och kvantitativ metod, vilket speglar den forskningsmässiga bredden inom ämnet. På den avslutande uppsatskursen får studenterna möjligheterna att fördjupa sig inom ämnet samtidigt de tränar akademiska färdigheter under handledning. Fokus ligger här tydligt på att tillämpa och problematisera akademisk kunskap inom ramen av en mindre forskningsuppgift.

8. *Internationalisering*

- Vilka former av internationella perspektiv som utvecklar studenternas kompetens att verka i en globaliserad värld erbjuder utbildningen?
- Hur utbyts internationella erfarenheter inom utbildningen?

Ett genomgående tema genom fram för allt GK och FK Lupf är fokus på ledarskap under påfrestande förhållanden vid internationella uppdrag. Vidare fokuserar en av delkurserna på FK Lupf på betydelsen av kultur. Utöver den engelskspråkiga kurslitteraturen är det främst dessa inslag i utbildningen som bidrar till att rusta studenterna för att verka i en globaliserad värld.

Någon form av systematiskt arbete för utbyte av internationella erfarenheter förekommer idag inte inom Lupf:en. Ett sådant arbete vore naturligtvis ytterst önskvärt men resurserna saknas. De resurser som finns behövs i nuläget för att tydligare förankra grunden för utbildningen.

Om det i framöver blir aktuellt att inkludera Lupf:en i en programstruktur skulle det öka incitamenten att skapa möjligheter för studenterna till internationella utbyten inom ramen för exempelvis Erasmusprogrammet. Det skulle kräva en anpassning av utbildningen. Vilka anpassningar som i så fall skulle vara möjliga att genomföra återstår att analysera. Det finns dock flera relativt enkla åtgärder som skulle kunna bidra till internationalisering, så som införandet av engelsk litteratur som alternativ till den svenska litteraturen, användningen av föreläsningss ppt på engelska och engelska seminariegrupper (parallellt med svenska).

9. *Jämställdhet*

- Vilka reflektioner väcker söktrycket/genomströmningen? Urval av studenter?
- Hur stor andel av lärarna är kvinnor och män i varje grupp? Råder det obalans? Vilka åtgärder har vidtagits för att förbättra obalansen?

Frågor om söktrycket, genomströmning och sammansättning av studentgruppen har redan avhandlats under tidigare punkter. Vad gäller sammansättningen av lärarlaget framgår det av Tabell 4 att könsfördelningen är jämn.

En närmare granskning av Tabell 4 påvisar dock en tydlig uppdelning där huvuddelen av kvinnorna kommer från Karlstad, medan männen dominerar i Stockholm. Denna uppdelning har historiska orsaker. Ledarskapsavdelningen i Stockholm har en stark historisk koppling till utbildning av officerare på olika

Datum
2017-06-02

nivåer. Då officersyrket varit och fortfarande är mansdominerat är det en faktor som bidragit till att det varit svårt att rekrytera kvinnor till avdelningen. Samtidigt har avdelningen varit forskningsmässigt svag. Tillsammans har dessa förhållanden bidragit till att det varit svårt att i Stockholm bygga upp en akademisk miljö som präglas av både forskning och utbildning.

Ledarskapscentrum i Karlstad, varifrån huvuddelen av kvinnorna kommer, har en stark forskningstradition, där avdelningen under många år svarat för huvuddelen av FHS:s ledarskapsforskning. Avdelningen tycks ha attraherat många kvinnor även om ett antal män också är verksamma vid avdelningen. Dessa är dock redan engagerade i andra utbildningar eller åtaganden än Lupf:en.

10. Hållbar utveckling

- På vilket sätt säkerställer ni att utbildningen främjar en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa.

Hållbar utveckling är ett tema som inte tas upp direkt inom Lupf:en. Utbildningen är trots det i hög grad relevant för temat. Ett gott ledarskap kan generellt antas främja hållbar utveckling. Detta gäller också i hög grad för ledarskap under påfrestande förhållanden. Det gäller civila insatser vid exempelvis naturkatastrofer och militära insatser i konfliktfyllda områden, nationellt som internationellt. Utvecklingen i omvärlden med ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, tilltagande antidemokratiska och populistiska strömningar i många länder och pågående klimatförändringar pekar mot ett större behov av ledarskap under komplexa och påfrestande förhållanden.

Särskilda frågor för ämnet:

1. Kommentera och beskriv vilka åtgärder som vidtagits maa genomströmningen på fortsättningskursen VT 2016.

Denna fråga har redan har redan berörts mer översiktligt under punkten genomströmning. Mer konkret har en rad åtgärder vidtagits. För att förbereda och motivera studenterna bättre har uppsatsarbete tagits upp redan vid starten av både GK och FK Lupf, med uppmaningar till studenterna att börja tänka på kommande uppsatsarbete i god tid. För att studenterna lättare ska se det generella värdet av uppsatsen, har kopplingar mellan uppsatsarbete och vanliga arbetsuppgifter utanför akademien lyfts fram. Detta har bland annat uppnåtts genom att särskilt betona värdet av sådana generiska kunskaper och färdigheter som förvärvas på kursen, så som skrivande och analysförmåga. Ändringar har också gjorts i metodkursen på FK Lupf så att större fokus har lagts på sådana kunskaper och färdigheter som studenterna behöver för att planera och genomföra sina B-

Datum
2017-06-02

uppsatser. Vidare prövas i år en modell där studenterna i högre utsträckning skriver i par, vilket ger mer handledningsresurser per uppsats samtidigt som studenterna får bättre förutsättningar för lärande genom att de löpande får diskutera sitt arbete med en medstudent. Under FK Lupf vt17 har 10 av 14 (71%) studenter klarat av sin B-uppsats, vilket indikerar att de genomförda insatserna bidragit till önskad effekt positivt.

Vid behov är ytterligare åtgärder möjliga. En kan vara att införa en mer restriktiv policy vad gäller antagning till FK Lupf för att säkerställa att studenterna har kapaciteten och motivationen att genomföra en uppsats. En annan kan vara att påbörja arbetet med uppsatsen än tidigare genom utökad integration med metodkursen. Ytterligare en är att tydligare jobba med progression genom tidigare kurser, det vill säga strimmor med fokus på vetenskapligt skrivande och på förståelsen för den vetenskapliga grunden för ämnet. Ännu en åtgärd som kan vara värd att pröva är att öka handledarnas fysiska närvaro.

2. Vilka långsiktiga förändringar ser ni framför er i utbildningen? Kommentera särskilt bemanningen.

Lupf:en står inför en rad långsiktiga utmaningar där avgörande beslut behöver tas på nivåer ovanför Lupf:en. Det behöver tydliggöras vilka behov i samhället, på FHS och hos studenterna som utbildningen primärt ska svara mot. Är det samhällets behov av mer kunskap om ledarskap ute i olika organisationer som utbildningen ska täcka? Är det att få fram nya forskare i ämnet? Eller är det att stilla enskilda individers kunskapsörst inom ämnet?

Utifrån denna analys finns flera möjligheter att beakta. Ska utbildningen fortsätta som nu med GK, FK och PK? Eller ska FHS istället satsa på master- och forskarutbildning inom ämnet med endast en GK på grundnivå? Eller ska nuvarande utbildning utvecklas genom att även inkludera Lupf:en i en programstruktur? Eller går det att genomföra alla dessa alternativ samtidigt? Ska möjligheterna till distansstudier utvecklas för att möta efterfrågan runt om landet och bland förvärvsarbetande? Ska möjligheterna till internationalisering prioriteras? Vad betyder ett verksamhetsnära fokus och hur ska det i så fall stärkas inom utbildningen?

De vägval som FHS står inför vad gäller Lupf:en berör i hög grad utvecklingen av ämnet Ledarskap under påfrestandeförhållanden. Inför ett beslut om Lupf:ens framtid är det nödvändigt att ta hänsyn till vilka signaler som den valda inriktningen skickar inom FHS och externt och likaså de praktiska konsekvenserna. Några av alla de frågor som behöver beaktas är följande: Behövs verkligen ett ämne som inte har mer än en grundkurs på grundnivå? Hur ska lärare som ska gå in och undervisa på engelska på masternivå få tillräcklig med träning i att undervisa och handleda om de inte först undervisat på grundnivå (det finns behov att tänka progression även vad gäller lärarresurser)? Kommer FHS i tillräckligt hög utsträckning kunna attrahera de bästa studenterna till en forskarutbildning i ledarskap om man inte samtidigt har en högklassig

Datum
2017-06-02

grundutbildning som marknadsför ämnet och FHS i de relevanta målgrupperna?
Vad räcker resurserna till och vad kan göras för att komma till rätta med bristen på resurser?

För både utbildningen och studenterna är det angeläget att inriktningen och de övergripande målen tydliggörs i närtid då oklarheterna om de övergripande förutsättningarna hämmar utvecklingen av utbildningen. Förtydligande om de övergripande förutsättningarna är också viktigt för att kunna ta till vara FHS resurser på bästa sätt. När inriktningen och de övergripande målen förtydligats kan dessa lättare brytas ner till utbildningsmål för kurser och delkurser. När målen förtydligats är det läge för en mer genomgripande översyn av innehåll och pedagogik. Det handlar om frågor om vad som ska läras ut, när det ska läras ut och hur det ska läras ut.

Noterbart att dessa frågor kommer att avhandlas på lärarlagsinternatet i augusti. Internatet kommer att ta ut en riktning för framtiden, vilket bedöms som nödvändigt för att någorlunda effektivt kunna driva utvecklingen av utbildningen framåt. Det betyder att internatet kommer att resultera i ett underlag som högre nivåer kommer att behöva förhålla sig till. I den mån det är möjligt att det därför önskvärt om det inför internatet går att bidra till ökad klarhet om de övergripande förutsättningarna för Lupf:en.

Oavsett vilka vägval som görs på en övergripandenivå är det viktigt att bygga en organisatorisk struktur som gör det möjligt att bättre än idag tillvara ta de anslag som FHS tilldelas för genomförande av utbildning i ledarskap. Ett annat viktigt steg är att bygga upp en forskningsmiljö inom ämnet även i Stockholm. Den grupp som då kan bildas kan därefter fungera som ett akademiskt nav för Lupf:en (eller den eller de utbildningar som FHS väljer att prioritera inom ämnet). Samtidigt är det oerhört viktigt att värna den erkänt goda akademiska miljö som finns i vid Ledarskapscentrum i Karlstad.

3. Av nämnden utvalt examensmål för utbildningen: Hur säkerställer ni att studenterna uppnår nedanstående (ur högskolelagen):

*”Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas
– förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar”*

Ett viktigt mål för all akademisk grundutbildning är att utveckla studenternas förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar. Det gäller även för Lupf:en. I takt med att studenterna under utbildningens i allt högre grad erövrar ämnet ökar också deras möjligheter att hantera ämnet på ett självständigt och kritiskt sätt.

En väl avvägd och tydlig progression är en viktig komponent för att främja självständighet. Vidare är det viktigt att skola in studenterna i att kritiskt kunna diskutera ämnet både muntligt och i skrift. Seminarier där studenterna får möjlighet att diskutera och integrera olika delar av ämnet är därför en annan viktig komponent. Notera att motsvarande inslag även kan förkomma som

Datum
2017-06-02

interaktiva delar i längre föreläsningar, vilket ofta är fallet på Lupf:en. Andra inslag under utbildningen handlar om inlämningsuppgifter, exempelvis hemtentamen, och uppsatser, där studenter självständigt behöver integrera kunskaper från olika delar av litteraturen. En ämnesmässig fördel är att ämnet Ledarskap under påfrestande förhållanden rymmer flera ämnen och perspektiv. Det gör det naturligt att genom hela utbildningen jämföra, diskutera och problematisera olika teorier och perspektiv.

Med knappa resurser, som i fallet med Lupf:en, finns risk att seminarier får stryka på foten för att frigöra tillräckligt med tid för föreläsningar. Vidare finns risk för att antalet inlämningsuppgifter utöver examinationer blir få och att den individuella feedbacken blir allt för knapphändig. När så sker är det olyckligt. Det är därför angeläget att föra en löpande diskussion om hur studenternas förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar kan stärkas genom hela utbildningen, och vidare hur resurser och insatser bäst fördelas mellan olika delkurser för att uppnå detta mål.